

Laisvės premija – Sadūnaitei

Laisvės premijos laureatė Nijolė Sadūnaitei. (alchetron.com nuotr.)

Kasmet Laisvės gynėjų dieną – sausio 13-ąją – Lietuvos Seimas įteikia premiją žmogui ar organizacijai, nusipelnusiai laisvei, demokratijai ir žmogaus teisėms.

Pirmasis šią premiją gavo Sergejus Kovaliovas, žymus Ukrainos disidentas ir politinis kalinys buvusioje Sovietų Sąjungoje. 2017 m. ji buvo įteikta Nijolei Sadūnaitei.

Nijolės Sadūnaitei KGB kalėjimo nuotrauka. (saltiniai.info nuotr.)

1974 m. Sadūnaitei pradėjo dauginti ir platinti „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką“. Tai dokumentai, kurie smulkiai atpasakojo, kaip Tarybų valdžia persekiuoja žmones už jų tikėjimą. KGB stengėsi pagauti tuos, kurie rinko, daugino ir platino šiuos dokumentus.

1974 m. rugpjūtį jie įsilaužė į Sadūnaitei butą ir ją suėmė. Jie norėjo, kad ji išduotų savo bendradarbius.

Tačiau ji jų neišdavė. Ji pareiškė, kad literatūra, kurią ji daugino, yra tiesa ir tokius leidinius ateityje žada toliau gaminti ir platinti.

Ji buvo ištremta į Sibirą. Važiuodama traukiniu į Sibirą ji rašė: „Ši diena laimingiausia mano gyvenime. Aš esu teisiama už „LKB kroniką“, kuri kovoja prieš fizinę ir dvasinę žmonių tironiją. Vadinasi, aš esu teisiama už tiesą ir meilę žmonėms! Kas gali būti gyvenime svarbiau...“

Sadūnaitei Sibire. (lkbkronika.lt nuotr.)

1980 m. ji grįžo į Lietuvą ir vėl ištraukė į „LKB kronikos“ leidybą: rinko žinias, pristatydavo jas redaktoriui, redagavo, daugino, gabeno leidinį į Maskvą, iš kur jis pasiekdavo Vakarais. Dėl KGB persekiojimo ji nuolat slapstėsi, ne kartą buvo suimta ir tardoma.

1987 m. mitingas, kuriame pirmą kartą per sovietmetį viešai pasigirdo Lietuvos himnas. (tiesos.lt nuotr.)

Būdama 18 metų, ji tapo vienuole. Jos mėgstami Jėzaus žodžiai yra: „Kelkis ir skubėk kam nors gera daryti.“

Ar tau buvo įdomu skaityti apie Nijolę Sadūnaitei? Ar džiaugiesi, kad jai įteikė Laisvės premiją?

Žodynėlis

Seimas: institucija, kuri leidžia įstatymus. Seimo nariai yra balsuotojų išrinkti; *Congress*

nusipelnyti: užsidirbti; *to earn respect*

Sovietų Sąjunga: taip pat vadinama Tarybų Sąjunga, tai buvo komunistinės Rusijos įkurta sąjunga, į kurią smurtu įtraukė ir Pabaltijo valstybes; *Soviet Union*

persekioti: neleisti laisvai veikti, bausti, varžyti, engti už kokias pažiūras; *to persecute*

KGB: Tarybų Sąjungos slaptoji policija, kuri suimdavo ir kankindavo žmones, kurie priešinosi jos valdžiai

suimti: atimti laisvę, pasodinti į kalėjimą; *to arrest*

išduoti: įskųsti; *to betray*

ištremti: priversti išvykti iš savo krašto; *to exile*

Sibiras: rytinė Rusijos dalis, kur buvo tremiami lietuviai per sovietmetį; *Siberia*

tardyti: kvosti, varginti klausinėjant vis tą patį; *to interrogate*